

Handläggare
Lisa Gustafsson
Telefon: 08-508 27 991**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2017-12-12 p. 11

Överklagande av beslut att inrätta värmepumpsanläggning på fastigheten Nyckelblomstret 12

Yttrande till länsstyrelsen – Ist dnr 44011-2015

Förvaltningens förslag till beslut

1. Yrka att länsstyrelsen avslår överklagandet
2. Åberopa detta tjänsteutlåtande som grund för nämndens inställning
3. Uppdra åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet
4. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefMonika Gerdhem
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har genom delegationsbeslut meddelat fastighetsägaren till fastigheten Nyckelblomstret 12, Hässelby strand, tillstånd att inrätta värmepumpsanläggning.

Två av fyra delägare till grannfastigheten Nyckelblomstret 13 har överklagat beslutet till länsstyrelsen. Som grund för överklagandet anförde de klagande i huvudsak att möjligheterna till en praktisk och ekonomisk placering av ett framtida borrhål på fastigheten Nyckelblomstret 13 kommer att försvåras avsevärt till följd av beslutet om tillstånd. Länsstyrelsen har berett miljö- och hälsoskyddsnämnden möjlighet att yttra sig i frågan senast den 28 december 2017.

Miljöförvaltningen anser att överklagandet ska avslås. Det beslutade tillståndet till värmepumpsanläggning på fastigheten

Nyckelblomstret 12 följer de rekommendationer som tillhandahålls av SGU (Sveriges geologiska undersökning). Nämnden anser att sökanden har placerat sitt borrhål så att hänsyn tagits dels till befintliga anläggningar och dels till eventuella framtida energibrunnar. Nämnden har även bedömt att värmepumpsansökan kan godtas från hushållnings- och lokaliseringssynpunkt i enlighet med 2 kap. 5 och 6 § § miljöbalken. Det givna tillståndet anser nämnden inte utesluter möjligheten för en värmepumpsanläggning på grannfastigheten Nyckelblomstret 13.

Samtliga fyra delägare av fastigheten Nyckelblomstret 13 har beretts möjlighet att yttra sig innan beslutet fattades.

Bakgrund

Den 21 september 2015 inkom en ansökan från ägaren av Nyckelblomstret 12 om att inrätta en värmepumpsanläggning på fastigheten. Berörda grannar bereddes tillfälle att yttra sig över ansökan. Nyckelblomstret 13 har fyra ägare. Delägaren till Nyckelblomstret 13 boende på Wennergren Ankdammsgatan 17, Solna, hade ingenting att yttra, dvs. har kryssat i en förvald ruta i svarsblanketten att hon inte har något att yttra. Delägaren till Nyckelblomstret 13 boende på Oxbersvägen 12 A, Ekerö, har inte lämnat något yttrande. Delägaren till Nyckelblomstret 13 boende på Sjöhällsstigen 17 yttrade att placeringen av borrhålet allvarligt inskränker deras möjligheter till en praktisk och ekonomisk lösning när de själva ska borra. I yttrandet angavs att borrhålet bör placeras så att buffertzoner inte berör eller stör den sida av deras fastighet som vetter mot Nyckelblomstret 12. Yttrandet från delägaren till Nyckelblomstret 13 boende på Sjöhällsstigen 17 skickades för kännedom till sökanden. Sökanden meddelade herefter att önskad borrhålsplacering ändå kvarstod.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 17 november 2015 genom delegationsbeslut att meddela ägaren av Nyckelblomstret 12 tillstånd till att inrätta värmepumpsanläggning (bilaga 1). Med stöd av 26 kap. 26 § miljöbalken (1998:808) förordnades att beslutet skulle gälla omedelbart även om det överklagades. Tillståndet förenades med följande villkor:

- kontakt tagits med Ledningskollen innan borring för anvisning av kabellägen och att eventuella anvisningar följs
- borringen utförs i enlighet med markering på bifogad situationsplan
- borring utförs av SITAC-certifierad borrhare
- kraven uppställda i Normbrunn-07 uppfylls

- säkerhetsavstånd hålls till eventuella fjärrvärmeledningar
Information om detta finns på samlingskartan hos Stockholm Vatten AB
- vid borrning ska vattnet passera sedimentationscontainer (minst 10 m³) innan det leds till en dagvattenbrunn. Vatten som avleds till rännstensbrunn får innehålla högst 500 mg suspenderat material/liter
- borrhaxet som kommer upp i samband med borrningen samlas upp och omhändertas så olägenhet inte uppstår

Två av fyra delägare till fastigheten Nyckelblomstret 13 överklagade miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut till länsstyrelsen. De klagande har yrkat att det idag påbörjade borrhålet flyttas till andra sidan av byggnaden ut mot Sävstigen och/eller vinklas så att det inte inkräktar på deras möjligheter att i framtiden borra själva. Som grund för sitt yrkande har de anfört i huvudsak följande. Eftersom det befintliga borrhålet i grannfastigheten på deras andra sida, dvs. Nyckelblomstret 2 placerats där det är, ligger praktiskt taget hela Nyckelblomstret 13 inom de båda grannfastigheternas 20 meters radie. Ett framtida borrhål på deras fastighet (Nyckelblomstret 13) är därmed i praktiken omöjligt. Detta förhållande har påpekats när nämnden gav grannarna tillfälle att yttra sig inför beslutet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inte tagit någon hänsyn till deras synpunkter i yttrandet utan endast hänvisat till att utformningen av en värmepumpsanläggning på fastigheten Nyckelblomstret 13 avgörs när ansökan inkommer. Med SGU:s gällande rekommendationer kan en ansökan rörande Nyckelblomstret 13 endast leda till avslag, eller onödigt dyra och komplicerade lösningar på grund av husets planlösning. Klagandena har också ifrågasatt varför nämnden beslutat att beslutet ska gälla omedelbart även om det överklagas.

Länsstyrelsen har berett nämnden tillfälle att yttra sig över överklagandet senast den 28 december 2017.

Förvaltningens synpunkter och förslag

SGU:s rekommendationer

Avståndet mellan borrhål är inte reglerat i lag och inte heller finns några tillämpningsföreskrifter eller allmänna råd utgivna. SGU har dock angett rekommendationer som finns samlade i dokumentet Normbrunn-07. Av detta framgår att borrhål bör placeras 20 meter från befintliga energibrunnar. Detta för att en värmepumpsanläggning för bergvärme utnyttjar den energi som finns i berggrunden vilket innebär att temperaturen sänks i det

omgivande berget, räknat från borrhålets aktiva djup. För tätt placerade energibrunnar "stjäl" energi från varandras värmeupptagningsområden och den beräknade energimängden kan därmed inte levereras. Sålunda kan grannars bergvärmeanläggningar, eller möjligheten att i framtiden anordna sådana, begränsas om inte avståndet dimensioneras på ett sådant sätt att störning inte uppstår. Borrhål bör inte placeras närmre än 4 meter till husfasad. Om ett avstånd om 20 meter mellan borrhålens startpunkter inte erhålls, kan dock lutande hål borraras. Vid vinklade borrhål är det borrhålets medeldjup som ska placeras minst 20 meter från befintliga energibrunnar eller från befintliga energibrunnars medeldjup.

Bedömning i ärendet

Delägarna till fastigheten Nyckelblomstret 13 som har överklagat beslutet har yrkat att borrhålet på fastigheten Nyckelblomstret 12 ska flyttas till andra sidan av byggnaden ut mot Sävstigen och/eller vinklas så att det inte inkräktar på deras möjligheter att borra i framtiden.

Beslut om tillstånd provas utifrån den ansökan som inkommer till förvaltningen och nämnden tar därmed inte ställning till några alternativa placeringar av borrhål om sådana inte redovisas av sökanden.

Av den till beslutet tillhörande situationsplanen (bilaga 2), framgår att det aktuella borrhålet på fastigheten Nyckelblomstret 12 kommer att ha ett borrhåldjup på 180 meter och en borrhålvinkel på 0 grader. Borrhålet är placerat mer än 20 meter från befintliga borrhål, vilket är i enlighet med SGU:s rekommendationer.

Nämnden anser att sökanden har placerat sitt borrhål så att hänsyn har tagits dels till befintliga anläggningar och dels till eventuella framtida energibrunnar. Nämnden bedömer att det i dagsläget finns yta på fastigheten Nyckelblomstret 13 att placera borrhål på, se bilagorna 2 och 3. Utformningen av en värmepumpsanläggning på fastigheten Nyckelblomstret 13 avgörs när en sådan ansökan inkommer till förvaltningen.

Erhållet tillstånd bedöms således inte inskränka möjligheten till framtida borrhål på Nyckelblomstret 13 på ett sådant sätt att det finns skäl att ändra beslutet. Miljöförvaltningen anser därför att överklagandet ska avslås.

Verkställighetsförordnande

När det gäller klagandenas fråga varför borrning kunde påbörjas trots att överklagandetiden fortfarande löpte beror detta på att beslutet har förenats med ett beslut om omedelbar verkställighet, s k verkställighetsförordnande. Verkställighetsförordnandet har sin grund i att nämnden bedömt att det med hänsyn dels till att tillståndet inte bedöms hindra borrning på intilliggande fastighet, dels till sökandens intresse av att kunna genomföra anläggandet av värmepumpsanläggningen så snart som möjligt och inte behöva invänta en flerårig process i överinstanser. Fattade beslut om tillstånd till anläggande av bergvärme har ytterst sällan upphävts. Om så ändå skulle ske måste anläggningen demonteras, vilket utgör en risk för den sökande och inte för den klagande grannfastigheten. Verkställighetsförordnandet bedömdes därför inte medföra något särskilt men för berörda grannfastigheter. Intresset för den sökande av att snabbt kunna anlägga värmepumpsanläggningen väger därför tyngre. Berörda fastighetsägare hade kunnat ansöka om inhibition av beslutet.

Den rättsliga grunden för att förena tillståndsbeslutet med ett verkställighetsförordnande följer av reglerna i 19 kap. miljöbalken om förvaltningsmyndigheternas och kommunernas prövning av ärenden.

Enligt 19 kap 1 § miljöbalken prövar förvaltningsmyndigheterna och kommunerna ärenden enligt vad som är föreskrivet i balken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken.

Enligt 19 kap. 5 § miljöbalken ska, i ett ärende som prövas av länsstyrelsen eller en kommunal nämnd, styrelsen eller nämnden tillämpa bestämmelserna i 22 kap. 28 § första stycket första meningen om verkställighetsförordnande.

Enligt 22 kap. 28 § första stycket första meningen miljöbalken får mark- och miljödomstolen, när det finns skäl till det, förordna att tillståndet till en verksamhet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

Övrigt

Att en av de fyra delägarna inte har fått något beslut beror på att delägaren har meddelat att hon har tagit del av uppgifterna i ärendet, men att hon inte har någonting att yttra.

Bilagor

1. Beslut om tillstånd 2015-11-17 med tillhörande situationsplan
2. Situationsplan
3. Karta med markerade buffertzoner (20 meters radie) på borrhålen på Nyckelblomstret 12 och 2, Nyckelblomstret 13 ligger mellan dessa fastigheter
4. Överklagandeskrivelse